

quia morieris et non viues.

Cella tricesima septima.

Discipulus tricesimaseptimā cellaz ingressus in eius primo latere vidit aliquos deuote sumentes iunctis manibus sacramentū eucharistie hilariter et affectuose / letantibus angelis eos circūuolantibus. **I**n secūdo latere vidit aliquos multū desiderantes deuoteq; petentes / sed aliquibus de causis sumptionē sacramentalē omittētes nichilominus bñ moriētes. **I**n tciol latere vidit aliquos poti⁹ monitiōib⁹ amicozū obediētes / causā euitādōi scandalū / vel propter verecundiā humanā eucharistiā sumētes / aliosq; negligēter omittētes / aut respuentes / exultātib⁹ demonib⁹ circūstātib⁹. **I**n quarto latere amentes et exēptas certas personas b̄ sacramēto nō munitas. **P**rimū lat⁹. **T**raditus est inquit senex in precedētib⁹ de aliquib⁹ regul⁹ morituris multū necessarijs / nūc restat ex hac cella alia regula putil⁹ nec mediocrit̄ necessaria / vt tenuit̄ declaret. .s. de venerabil⁹ sacmēti sumptōe corporis xp̄i. **I**n quo quidē sacramēto xp̄s suū amorē eximīū excellētissimāq; caritatē q̄ nos dilexit exhibuit. **E**t vt apud nos semp remaneret certissimū diuine sue dilectōis testimoniū **E**t stupendū et delcābile est qd fili⁹ dei nr̄e p̄icipio nature frater nr̄ p̄stitutus / nō valet pze magnitudine sue dilcōnis suā a nobis absentare hūanitatē p̄ntiā. **E**go at̄ vobiscū suz ait vsq; ad p̄sumationē seculi. **Mat. vl. . De qua inenarrabili et ōni fmōe s̄bli miori caritatis dulcedine ait Prouerb. viij. Delitie mee eē cū filijs hominū. meritū datū hominib⁹ audire a celesti et immortali deo / qui bonozū nostrorū non eget Delitie mee eē cū filijs hominū. Quid tibi o aiā xp̄i fidelis potuit de sūmo celoz vti ce stillari suauit̄ / et delectabili⁹ offerri / q̄ q̄ vniuersozū dñs / totius boni fontana plenitudo / delitias sibi p̄putet eē cū filijs hominum. **O** vere gelidū pect⁹ ymmo vltra lapideā p̄ditionē duruz qd in hoc diuinitatis v̄bo amoris incendio non inflāmat / non liquefcit. **C**uius adhuc manifestiora sunt testimonia sue immēse caritatis / si p̄siderem⁹ qd nobis se offert in cibū in b̄ delitiosissimo sacramēto. **I**n quo genere oblatiōis quāto singularior re-**

Iacere videtur vnio nostri ad eū q̄ in ceteris manerieb⁹ quib⁹ se nobis tribuit/ tanto clarioꝛa sunt dilectionis sue testimoniā ad nos/ & precipue ad morituros quibus dat se

In **C**ibum reficientem **P**eregrinamur enī ōnes
Socium dirigētem in hac lacrimarū valle/ in do
Amicū defendentē mo ecclesie/ indigētes refec

tione/ cōfortatione quoq; q̄ lōga nobis restat via/ & defensioe.
Sicut enī corpal' vita aiālis naturali alimēto indiget/ nō solum ad quātitatē augmētū/ s; etiā ad naturā hōis sustērandā. ne ppter resolutōes p̄tinuas dissoluatur & peat: ita necessariū ē cordi bñano p vita sustēdāda spūali/ spūale alimētū/ cui⁹ incorporatiōe fidelis anim⁹ in v̄rutib⁹ p̄seruet & crescat. **Q**uare saluator n̄r i stat prudētissimi & pijsimi p̄issimas/ quī alimēta p capacitate singulorū sue parat familie/ in domo eccleie pia dispensatiōe cibum hunc nobilissimū/ admirabilē/ omniq; refectū v̄tute/ fideli bus ordinauit: nobilissimū videlicet corpus suū in cibū/ & sāguinem suū in potū. de quo ipse ait. **C**aro mea vere est cib⁹: & sāguis meus vere est potus. **D**e cui⁹ sacratissime ac dignissimē mē se refectiōe emanat tenuitati anime pinguedo fortificatio ambulandi & peregrinandi/ & quedam ingrossatio spiritus humani. **N**unq̄ enim digne ad hoc sacramentū & diuinissimaz mensam accedit/ quin celestis gratie benedictio etiā in parte pcepti biliter homini diuinitus infundatur. qua crassitudine aiā impinguescit & saginat. **Q**uod figuratū habem⁹. **N**ūeri ij. vbi dicit q̄ descēdente māna descēdebat parit & ros. **Q**uare ysaye xxx. dicit. **P**anis frugū terre tue erit vberius & pinguis. **T**erra enim plena benedictionibus omniū gratiarū est terrenū corpus xp̄i/ quod traxit de v̄gine. & est vberissimū/ quia corporis & aiē in completa refectiō. **E**st autē pinguis/ omnis dulcedinis deuotione que diuinitatis dulcedo & pinguedo saginat vtrūq;. vnde ysay. in laudem & commendationē huius preciosissimi & vberissimi p̄uiuij loquens/ ait. xxv. **F**aciet domin⁹ exercituum omnib⁹ populis in monte hoc conuiuiū pinguiū/ & cōuiuium vindemie/ cōuiuium pinguiū medullatorum/ & vindemie defecate. dñs qui dem in monte hoc id est in altitudine tā excellētissime caritatis.

siue gratie/aut in monte ecclesie fecit hoc sacramentale cōiui-
 um pinguiū/qđ dicit pinguedine grē z deuotionis saginatum.
 medullatorū āt qz medulle q̄ dulcissime p̄solationes sunt spiri-
 ſacti q̄ per totū hoc cōiuiū diffundunt. **E**t ex hui⁹ cibi pingue-
 dine z bonitate egris (q̄bus sepe mētis palatū amaritudie ple-
 num est) sequit̄ gustus delitiosus. **M**ens enim cum deuotiōe
 degustās hoc sacramentū in quo se totū nobis dñs noster frue-
 dum prebuit/ dulcedinē que est in corpore xpī z spū z aiā ei⁹ in
 omni grā z gloria z illuminationib⁹ z delectationibus (vt ait
Albertus) sugit z bibit. **P**inguis enim est panis assir/ qui in-
 terpretat̄ btūs/z prebebit delicias regib⁹. **P**anis nāqz hic re-
 gius z diuinus pinguisimus exuberātia gratiarū vtutuz deli-
 tias prebet regibus. i. deuotis/ qui vtutum decore coronati/ re-
 gimen aiē debite gubernāt z regūt. **M**orāter autē dicit̄ deliti-
 as in plurali/ quonā diuersos sapos prebet grē/ sicut manna
 omne delectamentū. **Q**ualit̄ āt hic dulcissimus panis sit cibus
 reficiē/ ex verbis predictis aut aliquibus eorū bon⁹ pastor in-
 formabit infirmū iuxta sui capacitātē/ vt hoc pane cibo potuqz
 reficiat̄ in mente. **P**resecādo hīs z similib⁹ v̄bis. **S**umma z
 indeficiēs bonitas/ que non p̄tēis sperantē in te/ nec te toto cor-
 de querentē/ sed reuertentē recipis/ z hunc etiā esurientē cibo
 pascis desiderabilissimo atqz delicatissimo. **E**go sum ille p̄di-
 gus qui portione hereditatis in lōginquis partibus dilapida-
 ui/ ventrē filiquis porcorū in iōdane scz dulcedinis ymnio sellite
 repleui. **N**unc t̄ in hac necessitatis mee hora cupio reuertī ad
 te/ sciens multos mercenarios habūdare in domo tua panib⁹/
 preponis filiū tuū vitulū saginatū michi vilissimo/ quē occidisti
 cum me pctōrem expās in cruce manibus recepisti. **D**e p̄cor-
 tuā immensam beniguitatē vt me mortālē ita hoc cibo p̄fortare
 z pascere digneris hoc breui momēto/ vt velocit̄ effici merear
 p̄mensalis eterni cōiuij. ¶ **S**ecūdo offerit infirmis/ vt soci⁹ di-
 rigens in viā salutis eterne. **Q**uia enim hec via non solū lōga
 z remota est/ vnde non solū refectione indiget creatura ratiōa-
 lis/ sed qz nobis incōgnita inuia/ z petro sa/ etiā ductore securo
 siue amico dirigēte/ qui est x̄ps dei filius heres naturalis p̄rie

celestis/ vnde descendit et vbi ascendit qui nobis pmo illuc iter pā
dit/ et ianuā reseravit/ pētus in B sacramēto. vñ Aug⁹ in de vi
sita. infirmorū. ad nepo. suū ait. **Tu** viaz vniuerse carnis nepos
amātissime ingredi festinas/ quo visur⁹ es parētes tuos patri
archas scōs/ omnēq; etiā summā beatitudinē. **Ad** tanti igiŕ iti
neris (ne deficias in via) subsidii/ grāde viaticū tibi est necessa
rium. **Nam** quo vadis? ad vitā. **Audi** dñm dicentē. **Ego** sum
via veritas et vita. **Non** potes errare/ xps via est qui. s. tecū gra
ditur. tu viator/ xps viaticū et ducis ad ipsum. hec ille. **Pre**
terea sicut. **Delias**/ oēs sumus grauedine sensualitatis depressi
dormientes/ sed excitati refecti subcinericio pane angelo cōsili
duce venim⁹ ad montē oreb. **Ex** hñdī cōsideratione mot⁹ p
ponat sacerdos si placet aut circūstans ihesu xpo fundere orati
onem breuē/ dicēdo. **O** via tūpissima/ veritas indeficiēs/ et vita
eterna. **I**hesu fili dei patris hoc sacramēto mirabilī contente/
Aspice me miserū/ non solū deuantē/ sed hereditatis etne exu
lem/ qui sumo supbie/ sumo luxurie/ et diuersorū viciorū putredī
ne/ precipue arena cupiditatis excecatus/ viā reuertēdi reperi
re neqō. pcede vt tu via sis ductor fidelissim⁹/ qui veritas es i. p
missionibus/ vt vitā eternā teipsum sine et terminū vite presentē
reperire valeā. **Q**uicū patre et spū sancto viuīs et regnas in sclā
Tercio offert se amicū defendentē/ ptra hostiles scz demonū
impugnationes et tēptationes. **Sicut** enim castrū victualib⁹ et
armis munit⁹ ptra hostes: **I**ta castrū anime digne sumpto hoc
salutari sacramēto (in quo vitalis cibus copiosus et incōsumpti
bilis et omnis armatura ptingit) ptra demonū vniuersa machi
namenta munit⁹ et roborat. **E**t quo figura pcessit in gedeonis
visione **I**udicū vij. **Q**ui vidit q panis subcinericius subuer
tebat castra madian. **M**adian interpretat⁹ ptradicētes/ et signant
carnalia desideria q pugnāt ptra animā. **C**astra madian sūt. p/
mitates malorū desideriorū/ que subuertit panis subcinericius. i.
panis hui⁹ sacramēti/ qui pmemoratiuus est humanitāt et mor
tis xpi. **D**e quo in ps dicit⁹. **P**arasti in ppectu meo mēsam ad
uersus eos qui tribulāt me. **Q**uod vbum pertractās **C**risost.
pulcre de hoc loquit⁹ sacramēto. **N**ensam quoq; preparauit no
i

bis deus vt post epularū refectionē inimicū possum⁹ supare robustius. Cum enim egredientē te post iuiuiū dominicū viderit inimicus/post celestes epulas/tāq̃ ignē leonis ore flāmantē fugit ⁊ deserit/nec appropinquare p̃tendit. Et dum eruentem linguā delonge crudelis ille p̃spexerit/michi crede non stabit. Sed cum os tuū rutilare senferit/gressum suū retro cuz timore torquebit. Et Ambros. Cum hospitoliū tuū aduersari⁹ viderit occupatū fulgore celestis p̃ntie/fugit ⁊ recedit: intelligēs locum tēptamentis suis interclusum eē per xpm. Cum enim vt a libi plenius patuit maxime hostis hūani generis in extremis sagittas acuit diuersis modis: Ideo vt hic eger dulci⁹ premunitur hoc b̃ndictissimo corpe dep̃cei alloquēdo eū dices. O fili omnipotēs qui in hūc mundū vt inimici p̃tatem suppeditaires aduenisti: et genus humanū eiusdē imperio subiectū erigeres. quiq̃ quotidie a tuis fidelib⁹ eūdē vinci p̃cedis: presta fidelissime defensor vt tuo nunc corpore munir⁹ vt securissima protectus galea/inimici insidias in agone ⁊ hac necessitatis mee bona securi⁹ euadā. vt tecū vna baculo crucis ⁊ vga intemperate viginis adiur⁹ breuē in celesti glia merear triūphare. S; precipue notādū circa hāc cellā q̃ angeli p̃grulant in vā sūptōe hui⁹ p̃ciosissimi cibi/q̃ ad b̃n ⁊ reuerentē sumendū/requirūt

Fidei plenitudo

Mundicie magnitudo

Orationis deuotio

¶ Quo ad primum preparatorius

dixit Aplūs ad Heb. x. Accedamus

mus cum vero corde in plenitudine

fidei. Cum vero corde. i. cum vero intellectu sine errore/ in plenitudine fidei. i. in plena fide credētes q̃ non videmus. s. s; specie panis esse totū xpm verū hominē ⁊ verū deū. Et iō p̃suetudinalit̃ dūmodo hoc p̃ciosissimū corpus egris ostēdit/ q̃rit sacerdos. Credis hunc esse filium dei vni⁹ p̃ceptum de virgine/ passum/ mortuū/ sepultum/ resurrexisse/ ⁊ ascendisse/ sedentem ad dexterā patris/ zc. vt fides excitetur. ¶ Secundū preparatorium est mundicie magnitudo/ quia cōgruū est vt vas sit mundum suscepturū corpus mundissimū. Alexander papa. Nichil in sacrificijs maius esse p̃t q̃ corp⁹ ⁊ sanguis xpi. nec vlla oblatio hac potior est: sed omnes p̃cellit/ que pura deo cōscientia of

ferenda est / z mera mente sumēda. **H**ugo pura inquit cōsciētia
est que non habz de preterito iustā accusationē / de pñti iniustā
delectationē / de futuro min⁹ iustaz volūtatem. **E**t iō scōm bec
trīa interrogabit sacerdos aut aliquis assistēs / dicens. **A**mice si
scires aliquod mortale crimē aut aliquid quo deū offendisti p
stinis tēporibus / pter id quod p̄fessus es libēter p̄fitereris: nec
remorsum p̄sciētie sufferes quouis modo / z ex eo q̄ pro peccatū
neglectis offers promptitudinē volūtatis p̄fiteōi corde pleno /
petis per hoc sacrosanctū corp⁹ tibi a deo patre indulgeri: non
ne? **R**ūdeat eger ita. **Q**uo ad secundū **N**on inuenisti tātā
iocūditatem aut mundi p̄speritatē in vita presenti / quin semp̄ ti
moribus dolorib⁹ / tristitijs / z alijs calamitatib⁹ plenā repperi
sti. **I**deo potius cum xp̄o in spūali mentis lenitate gaudere mō
cupis / q̄ aliquod terrenū solaciū expetere velis? **R**ūdeat ita.
Circa terciū breuē / q̄ cognoscis q̄ deū hīs dieb⁹ tuis multipli
citer offendisti / si parceret tibi aut vltra inopinate corp̄is sospi
tatem cōcederet / velles affectuos⁹ eidē seruire: z vitā studeres
plen⁹ emēdare? **R**ūdeat ita. **P**retea igit q̄ de⁹ requirit cor
dis mundiciā in suscep̄tione hui⁹ sacramēti / hinc mos ecclie hoc
significās habet vt sacrificiū altaris non serico / nō pāno tincto /
sed potius lineo celebret. **I**n rebus vero q̄ perducūt corporale
lineū ad cādozem / intelligunt tria que faciūt ad nostrā mūdifi
cationē. **P**rimo em̄ lauat. sic z hō debet lauari aqua lacrima
rum. **S**ecdo torquet. s. operib⁹ pñie. **T**ercio exsiccāt igne amo
ris diuini. **P**s̄ quo ad primū **L**auabo p̄ singulas noctes. i. pro
singulis peccatis: lectū meū. i. p̄scientiā meā zc. **D**e secundo p̄s
Multe t̄bulatōes iustoz. **E**t apl̄s ad corin. **C**astigo corp⁹ me
um z in fuitutē redigo. **D**e scio p̄s. **A**ruit tāq̄ testa vtus mea.
Ide **I**n sole posuit tabernaculū suū. **¶** **T**erciuū p̄paratiū est
orōnis deuotio. p̄s. **P**etierunt z venit coturnix / z pane celi sa
turauit eos. **D**e quib⁹ int̄ alia duo notabilissima exēpla ex di
ctis patrū referre libet. **R**efert em̄ **E**usebi⁹ ad **D**amasuz por
tuēsem ep̄m in epistola de obitu **I**eronimi / q̄lit p̄missis admo
nitionib⁹ fructuosis in extremis ait **R**ogo vos dñi mei affera
tis corp⁹ xp̄i / quaten⁹ in suo lumine videam lumen / vt firmans

super me oculos suos det michi intellectū / et instruat me in hac
 via qua grabior. **T**unc quidā frater accedēs locū sacratissimū
 corpus xpi attulit. **Q**uod ubi vir dei vidit extēplo pstravit se
 in terrā voce lacrimabili dicēs. **D**ñe quis ego vt sim dignus vt
 intres sub tectū meū? **P**eruit hoc pctōr homo. **C**erte domi
 ne non sum dignus. **N**unqui dego melior suz q̄ oēs p̄res mei?
Cur nūc te humilias vt pariaris ad hominē descēdere / et publi
 canum / et non solū cum eo māducare viā / sed māducari ab eo in
 bes. **C**ūqz ppe illū esset sacerdos / erigēs se vir gloriosus flexis
 genibus cum fratrib⁹ suis cū magnis lacrimis et suspirijs / et plu
 ries pectus suū percutiēs / ait. **T**u es deus meus qui p me pas
 sus es. **C**erte tu es ille qui cum deus esses solus ante ōnia tem
 pora et sine principio genit⁹ a deo patre et̄na et inuestigabili ge
 neratione / qui cum patre et spū scō vnus et idē deus es / pmanēs
 illud idē quod eras et es / intra vni⁹ puelle corpusculū te clauisti
 factus homo sicut sum vere / et deus et homo es. **S**ic enim in v̄
 ginali vtero hominē suscepisti / q̄ nec sine hōie deus es / nec sine
 deo homo. **Q**uis nec diuinitas sit humanitas / nec humanitas di
 uinitas. non sunt p̄fusa nature q̄uis in te sit vna eadēqz p̄sona.
Homme es caro et frater me⁹. **V**ere sic famē habuisti / sitisti / fle
 uisti / meas infirmitates habuisti / vt ego. sed m̄ in te infirmitas
 peccādi et defect⁹ non fuit vt in me. **N**ec enim peccare potuisti
 vt ego. **E**t infra. **S**ed quō pie **I**hesu cui⁹ tāta est magnificen
 tia vt nulla queat explicare creatura / quez celi mare et ōnia que
 in eis sunt capere non p̄nt. qui idē tot⁹ vbiqz locorū p̄s es / nec
 intus inclusus nec extra exclusus **I**dē in celis ad patris dexte
 ram sedēs / omniū sup̄iorū cuiū beatitudo et glia es qui tue cel
 situdinis specie p̄templant. idē in t̄ra pugillo ipsam p̄tines et
 cōcludens. **I**dē in mari et in abissis ad nutū regēs ōnia et cōser
 uans. **I**dē in inferno potent dominās / sub tāta breuitate pa
 nis p̄tineris non particulari / sed integre et perfecte et insepara
 biliter. **O** ineffabilis admiratio **O** omniū nouitatū nouitas **O**
 culi in te vidēt albedinē. saporē sentit gustus. odorē olfactus / ta
 ctusqz subtilitatē repperit. **S**ed auditus corde rēp̄sentat. in te
 illa non fore accidētia. hinc sola certe per te existūt accidentia si

ne subiecto/qz nō vt hūanis videt̃ sensibus panis es: s; tot⁹ sbe
 sus xp̃s/integer sicut in celo ad dexterā patris residēs de⁹ z hō
Que panis vite qui de celo descēdisti/ dās te sumētibz digne
 vitā. **O** sacratissima esca quā vere comedēs de⁹ efficit. **O** sacrū
 nostre peregrinationis viaticū/sine quo de hoc sclo nequaquā p̃
 veniē ad celestis iherusalē p̃fortiū **T**u certe vita es vitalis/dul
 cis/amabilis/z iocūda. odoris tui suauitas egros recreat/quos
 tu⁹ sapor facit fortissimos. **T**u lux incōprehēibil' oēm hominē
 illuminās. in te per te z ex te sunt ōnia: z sine te nichil. **O** fercu
 lum excellētissimū/venerādū/adorādū/glorificandū. in te z p
 te est rectū iudiciū z equitas. tecū prudētia z fortitudo/z ōnis
 victoria. per te sancti regnāt in celestibus. per te doctores predi
 cant. per te iust⁹ p̃tra hostes virilit' dimicat. **T**ecū ōnes diuine
Propici⁹ queso dñe michi esto pctōri/vt sis michi in adiutori
 um/z locus refugij vt saluū me facias. **E**t tūc si ambulez in me
 dio vmbre mortis non timebo mala qm̃ tu mecū eris. mortuus
 enī pie **I**hesu iaceo/exurge/resuscita me/z p̃fitebor tibi. **E**ger
 z infirmus iaceo/cui nulla ampli⁹ in carne est sanitas. medicus
 es/sana me. nudus affligor frigore/diues es/indue me. fame in
 hac solitudine pereor/cibus es/satia me. **S**itio/salubre pocu
 luz es/inebria me. **I**nsixus sum in limo profundi z non est sub
 stātia. **V**eni in altitudinē maris z tempestas dimerfit me. **E**
 duc me de laqueo isto protector me⁹/gubernator meus/firma
 mentum meum z refugium meū/dux meus/rex meus/z deus
 meus **I**n cuius manibus cōmendo spiritum meū quem in cru
 cis stipite redemisti/cui vitam z misericordiā tribuisti. **R**espi
 ce domine humilitatē meam/ne concludas me in manus inimi
 ci/vt hodie tecū ingrediar in locū tabernaculi ammirabilis/vt
 inhabitem in domo tua in longitudine dierū in seculum seculi.
Mis finitis gloriosus vir sacramentū suscipiens ad terrā supi
 nus redijt. **D**einde manus in modū crucis super pectus tenēs
 symeonis prophete vaticiniū scz **N**unc dimittis seruum tuum
 domine x̃c. decantauit. **Q**uo finito mira lux resplēuit/z post
 certum tēpus gloriosam deo animaz reddidit. **(E**t de sancto
Thoma de aquino dicit **A**nthonin⁹ in tertia parte titu. xxxij

Cella

caplo vi j^o. S. xj^o. summe hystorialis. **Q**uod crescente infirmitate et corporis virtute deficiente petijt sibi afferri venerabile sacmētum eucharistie. **C**ui occurrit vt potuit prostratus in terrā/ requisitu sqz vt moris est ecclesiastice discipline/ si crederet qd in illa hostia consecrata esset verus dei filius/ natus de virgine/ passus pro nobis/ refurgens a mortuis/ &c. libera voce/ attēta deuotione/ cum lacrimis respondit. **S**i maior sciētia qm fidei integritas et ineffabilis eius veritas in presenti exilio de hoc sacramento haberi potest. **I**n illa respōdeo quia vere scio et p certo scio hunc esse verū deum et hominē/ eterni patris et virginis matris filium/ dominū nostrū **I**hesum christū/ et sic puro corde credo et ore confiteor. **S**ic itaqz deuote et cuz lacrimis accepit illud vniuersum sacramentum. ¶ Secundum latus.

Circa secunduz latus vbi discipulus vidit aliquos bene morientes/ sed tamē venerabilissimū sacramentū non sumentes sacramentaliter/ certis de causis/ propter vomitū aut aliquā ratiōnabilem causā/ qui nichilominus virtutē huius sacramēti sumpserunt. **P**ro quo notandū qd hoc sacramentū sumit tripliciter. **P**rimo sacramentaliter tm scz a malis/ de quibus in tercio latē dicitur. secūdo spūaliter tm/ et sic ab hīs sumitur/ de quibz in hac cella. tercio modo sacramentaliter et spūaliter simul. **E**t sic sumitur etiā a bonis debite cōmunicātibz vt dictū est in primo latere. **A**d hoc sane intelligēdū sciendū qd in cibo altaris duo sūt. scz sacramentū/ et virtus sacramēti. **S**acramentū 6^m Augustinum in duobus constat. s. visibili panis et vini specie/ et inuisibili carne et sanguine xpī. **V**irtus vero sacramēti est sanatio a dānatione mortis eīne. **H**ac virtutē sacramēti crediderūt et spiritnaliter gustauerūt oēs saluādi ab origine mūdi/ et quotid ie gustāt oēs boni xpīani. **S**acramentū vero altaris. i. visibilē speciem panis cum carne christi manducāt soli xpīani/ et hanc tam boni qm mali/ sed modo dissimili. quia mali māducant sacramentū tm. i. sub visibili specie panis corpus christi. sed non māducant virtutem sacramēti spūalem. i. salutem et vitā eternā **B**oni vero māducant vtrūqz simul. s. sacramentū et virtutem sacramēti. **S**acramēta/ līter tm māducātes māducāt et non māducāt. spūalī tm mādu

eantes nō māducāt s; tñ manducāt. Spūalit̃ & sac̃mētalit̃ māducātes/māducāt & māducant̃. Circa spūalez māducationē p̃terea sciendū q̃ incipiētes & pficiētes & p̃fecti māducāt spūalit̃. **Aug^o.** Crede & māducasti. Sic enīz cib^o p̃collū missus in vētrem a capite reficit ōnia mēbra sam̃ sic iste cib^o. **Jō** dīc ecclīastica p̃fessio in p̃plēdis. Satiasti pplm̃ tuū &c. non tñ me s; famīliam tuā aut populū in caritate exntem. Et q̃uis moriant̃ altq̃ sine sumptione hui⁹ sacramētī/tamē saluant̃ omittētes ex cā rōnabili/quia non est sacramētū necessitatis/nisi certis ex causis. Plures rōne maioris affectionis faciūt eis in extremis p̃ntari corpus dñicum/vt legīt de **Dugone** de scō vic. vt dicit **Antho** ninus in cīcia p̃re in p̃nci^o summe historial. q̃ cū ēēt infirmat⁹ ad mortē/ & ita esset stomacho alterat⁹ q̃ nullū cibum poterat retinere: mādanit fratribus suis qui ei assiste bāt infirmo vt sibi afferrent venerabile sacramētū/ex quo in breuierat ad dñm migraturus. Timētes autē fratres vomitū & per p̃sequens irreuerentiam tāti sacramētī/ & ex parte altera nolentes eū cōtristare in denegando qd̃ tam p̃stāter & deuote postulabat/consiliū intulerunt non salutiferum/videlicet vt hostiā non p̃secratam ei afferrent/vt eā euomēdo nō sequerēt̃ irreuerētia sac̃mēti. Deferentes ei igit̃ hostiā nō p̃secratā cū solēnitāte qua deferit eukaristia infirmis/dei spū reuelāte detexit simulationē eoz/dicēs **Quid** est qd̃ facere voluistis frēs mei: q̃re me decipe voluistis: istud nō est corp⁹ dñi mei. **Ite** igit̃ securi/ & afferte veruz corpus dñi mei. **Qui** aduertētes se dephēsos veniā petierūt/ & fiduciaz suamentes in eo qui ei occulta reuelauerat: attulerūt ei verū sacramētū. **Qui** cernēs illud nō posse sumere stomacho dedignato ait. **Ascēdat** fili⁹ ad p̃tē/ & tuus ad dñm suū qui fecit illum. **Quib⁹** dōcis eukaristia dispuit seu spēs ille/ & deo spūm tradidit. **Nic** igit̃ scūs vir q̃uis nō māducauit sac̃mētalit̃ spūalit̃ tñ māducant̃/rōne deuote meditātōis. s. esuriēdo vel appetēdo cibū hūc. s. xpm̃ itimo corde desiderādo. 2° mastīcādo. i. māg̃ discretē fide cogitatōis discutiēdo. 3° delcādo. s. dulcedinē ei⁹ eligēdo. **Ter^m lat⁹** **Circa** 3^m lat⁹ nōndū q̃ valde negligent̃ se plures bñt circa istud sac̃m̃ peccātes nō mediocri/ & p̃cipue sp̃licit̃. s.

Bonum omisſum
Indebitum acceſſum
Tepidum reſreſſum

Circa primuſ notan
dum qd multi indebite a
mittunt hac ſumpſione

aliqui ſcilicet ex obſtinatione/ut qui permanent in odio/vel ſal
ſa poſſeſſione/vel luxuria/aut alio mortali peccato/quia nolunt
peccatū illud dimittere. volūt etiā cōmunicare ⁊ ſi nō velūt cū
hōmō malis cōicare min⁹ malū facerēt q̄ ſi cum illis cōicarent.
ſed tamē ſpero non excuſant a mortali omittētes cōmunionem
Aliqui ex tepēfactione vel tepiditate amittūt/quibus videtur
labor ſe preparare ad ꝑfeſſionē ⁊ cōionez. qui ita implicanť ter
renis qd poſtponūt deſacili ſpūalia eis etiā neceſſaria/quare ſe
pe morte ꝑuēti moriunt in diſpoſiti. ¶ **D**e ſecūdo ſcꝝ indebito
acceſſu/qd quidē ſit cū mōrlis peccati remōſiōe/etiā ſi ꝑſcientiaꝝ
erroneā h̄ret/nifi eā deponeret ad arbitriū boni viri. ¶ **P**reſea
ſine mētis diſcuſſione. ſ. ꝑpetēti. qz ſcꝝ nō recogitauit vitā ſuā/ali
qua mōrlia h̄ns de quib⁹ incōtrir⁹ vel incōfeſſus non habēs re
mōſiūz/taſ peccat ꝑ illud apli ꝑma **Cōꝝ xi.** ¶ **P**robet at ſeiꝑm
hō ⁊ ſic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. ¶ **P**reſea ꝑfeſſiōe ſcā
aliq̄ incōdūt in mōrle/vel etiā recordanť alicui⁹ mortāl incōfeſ⁹
ſi multo mag⁹ q̄ ſi ex verecūdia illud omiſerint/ſi accedūt ſine ꝑ
feſſione illoꝝ habita ſacerdoſ copia ad cōione peccāt/etiā ſi eſ
ſent ꝑtriti. ¶ **D**e ſcio de tepido reſreſſu. ſ. qñ ſumpto ſacmēto
nō ſe applicat qd orōnib⁹ ⁊ alijs diuinis officijs/ ſi ſine neceſſita
te vrgēte applicat ſe ad mūdāna ⁊ vana/diſcurrit hīc inde/ ⁊ qd
per⁹ reuertit ꝑꝑꝑociti⁹ ad vomitū. ¶ **N**orat at ꝑs ꝑs lxxij. ſepꝝ
nocumēta q̄ eueniūt nō cōicantib⁹ vel male cōicantibus ſi illis
verbis **S**iat mēſa eozū coram ipsis in laqueū. ¶ **P**rimo quidem
animā peccato illaqueant/quia cōmittunt vnū ſpeciale peccatū
mortale/ quod notatur ibi **S**iat menſa eozum in laqueū. ¶ **S**ecū
do dānationē eternam ꝑparat/qz ſi morit⁹ non penitens de hoc
ad infernū vadit. qd notat ibi in retributiones. ¶ **T**ercio ꝑximū
ſcādalizāt inducētes ſuo exēplo ad ſilia/ ⁊ faciētes male de ſe iu
dicare/quod notat ibi in ſcandalū. ¶ **Q**uarto mentē excecant. ſi
cut em ꝑ dignā cōionez illuminat/ita de ꝑrio excecāt/qd notat
ibi obſcurent oculi eoz ne videāt. ¶ **Q**uinto tēꝑꝑꝑatōib⁹ ſe ibiꝑāt

qz dyabolus hz maiore ptatem super eos cum non sint armati
sacramento/ibi **E**t dorsum eorū semp in curua. **S**exto deū ir-
ritant ptra se ad immittēdū eis diuersa flagella z mala/ibi **E**t
funde super eos irā. **S**eptimo gratūtis se spoliāt qz omnibus
bonis spūalib⁹ z vritibus/ibi fiat habitatio eoz deserta z.

Quartum latus. **C**irca quartū latus notandū qz certis
personis negāda est hec cōio. primo pctōribus. **P**ro quo sciē-
dum ē^m **T**hōm in iij^o qz simplicit̃ z sine distinctiōe aliquis hoc
dicēs fallit̃ / quia pro pctō occulto nō est negāda petēti in publi-
co. **E**t hoc tum qz pro peccato occulto penā publicā inferēs eēt
reuelator criminis. **T**um qz scandalū esset si negaret. **T**um qz
quilibet xpianus habet ius in pceptiōe eucharistie/ nisi illud p
mortale amittat. vñ cum non p̃stet in facie ecclie illū amisisse ius
suū/non debet ei in facie ecclie negari. **C**oncor. **P**e. z **A**lber.
Sicdōm pe. de pal'scit crimē esse notoriū z manifestū etiam in
publico petēti curat⁹ debet negare **E**t ex hijs patet qz meretri-
ces z publici vsurarij sunt omnino ab altari arcēdi nisi penitētiāz
egerint. itaqz post penitētiā priuātā possunt admitti ad euchi-
stiam secrete/non at publice nisi post publicā penitētiāz/ ppter
scādalum. **N**am manifesta delicta id est notoria nō sunt occul-
te corripiēda. vt de pe. z re. c. p^o vñ vel sacerdos debet iniūgere
publicā pñiam/vel publicare qz sunt vere penitētes. **E**x hijs e-
tiam patet qz suspectis de crimine suspitione violētia debet ne-
ga ri scdōm predictā distinctionē/qd habet pro certitudine. **S**u-
spectis at de leui suspitione non est denegāda/ ymmo nec suspe-
ctis suspitione pbabili. **S**ed histrionibus pbibet dari. de p̃se.
dis. ij. pro dilectione. **Q**uō tamē nō intelligit̃ de omnib⁹ / cu3 licite
posset hec ars exerceri. **S**ed de magicis vel turpib⁹ actibus qz
sunt mortalia. **S**ed nec pugnātibus in duello est dāda commu-
niō/ q̃uis etiā sunt periculo mortis inuoluti. vt in c. de torneamē-
tis. **I**mpuberibus carētibus omnino discretionē (vt ante septē-
mum) non est dāda. **S**ed si habet aliquā deuotionē vt circa xj.
vel xij. annū/pōt eis dari/ quia innocētia recōpensat ignorantia
am. **N**unq̃ at dari debet ad suspitionē probādā vel tollendā/
nec hostia non p̃secrata pro consecrata/ qz hoc esset facere ydo-

Cella

latrare/inxta **Pe. de pal.** Occidendis ppter scelera sua publica non est deneganda cōio si eos penitet ⁊ p̄fiteri. **Ite** bñtibus lucida intervalla furiosis/vel fatuis/freneticis si anq̄ intrarent furia vel frenesim habuerūt deuotionē ad sacramentuz ⁊ penituerūt non est negāda cōio. **Q**uia cōio ineffabilia p̄fert hominibona. **Re** sis ergo o hō negligēs in hac sumptiōe/s; tpe ⁊ loco p̄gruis dispone domui tue/q; morieris ⁊ non viues.

Cella Tricesima octaua.

Discipulus tricesimaoctauā cellam ingressus in eius pmo latere vidit aliquos inūgi a p̄sbitis ifirmos oleo sacro. **I**n secūdo aliquos decedere absq; hoc sacramento. **I**n scio latere vidit pulcerrimā virginē crucez in manu tenentem dextera/in sinistra vero aspersoriū. **I**n quarto latere vidit similē virginē tenentē in vna manu candela ⁊ reliqua libzū/iuxta lāguentem. **D**ixi inspectis dixi istructor. **I**n hac cella quo ad prima duo latera declaraf de vltimo ecclesie sacramento ⁊ vale eccliaſtico quod videt ecclesia dicere lāguenti. s. de sacramēto extreme vnctionis. **I**n duob⁹ subsequentib⁹ lateribus declarant quedam circūstātie circa egrum obseruande. **¶** Primum latus. **¶** Duo ad p̄mū latus notandū q̄ q̄uis hoc sacramentū non sit de necessitate salutis/tamē est maxime saluberrimū. **H**oc enim sacramentū instituit xps/ sed apostol⁹ **I**acobus promulgauit dicens. **I**nfirmatur aliquis in vobis inducat p̄sbiteros ecclie qui oret sup eum/vngētes eum oleo in nōie dñi ⁊ oꝛo fidei saluabit infirmū **I**acobi v. **B**elasius papa dicit q̄ non penitētib⁹ vnctio ista fieri non potest/ quia gen⁹ est sacramēti. **E**t nōndū s̄m pe. de palude in iij. dis. xliij. **Q** triplex est inūctio ecclie/vna que non ē sacramentū nec sacramētale/ quia nec per se grām causat/nec ad aliquod sacramentū suscipiendū vel pficiendū ordinat ⁊ hec ē vnctio regum. vnde non oportet q̄ fiat de materia p̄secrata ⁊ multo minus cum crismate/nec in capite fit vnctio/ s; in humero vel armo **S**ecūda vnctio est sacramētalis/s; nō sacramētū q̄s; ad sacramētum ordinat vel suscipiendū/ vt olei vnctio ad cathedum